

LV

LV

LV

KOMISIJAS REGULA

(...),

ar ko nosaka pamatnostādnes mehānisma izveidei, lai pārvades sistēmu operatoriem kompensētu izmaksas, kas rodas, izmantojot tīklus pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, un kopējai regulatīvai pieejai, nosakot maksas par pārvadi

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1228/2003 par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā¹ un jo īpaši tās 8. panta 2. un 3. punktu,

tā kā:

- (1) Regulā (EK) Nr 1228/2003 paredzēts izveidot mehānismu kompensācijām starp pārvades sistēmu operatoriem. Saskaņā ar minēto regulu Komisijai jānosaka pamatnostādnes, kurās precizē, kāda procedūra un metodika jāizmanto kompensācijas mehānismā starp pārvades sistēmu operatoriem, kā arī atbilstoši noteikumi, lai pakāpeniski harmonizētu maksu noteikšanu saskaņā ar nacionālajām tarifu sistēmām.
- (2) Kopš tika atzīts, ka kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem ir vajadzīgs, gūta vērtīga pieredze, jo īpaši no pārvades sistēmu operatoru brīvprātīgiem mehānismiem. Taču pārvades sistēmu operatoriem vienoties par šādiem brīvprātīgiem mehānismiem kļūst arvien sarežģītāk.
- (3) Pieņemot saistošas pamatnostādnes, ar kurām izveido kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem, vajadzētu rasties stabilam pamatam pārvades sistēmu operatoru kompensācijas mehānisma darbībai un godīgai kompensācijai pārvades sistēmu operatoriem par izmaksām, kas rodas no elektroenerģijas pārrobežu plūsmām to tīklos.
- (4) Pārvades sistēmu operatoriem no trešām valstīm, kas ar Eiropas Savienību noslēgušas nolīgumus, ar kuriem pieņem un piemēro Eiropas Savienības elektroenerģijas jomas tiesību aktus, jābūt tiesīgiem piedalīties pārvades sistēmu operatoru kompensācijas mehānismā līdzvērtīgi dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem.
- (5) Jāizveido mehānismi, sadarbībā pārvades sistēmu operatori no trešām valstīm, kas ar Eiropas Savienību nav noslēgušas nolīgumus, ar kuriem pieņem un piemēro Eiropas

¹ OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.

Savienības elektroenerģijas jomas tiesību aktus, lai būtu līdzvērtīgi dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem.

- (6) Pārvades sistēmu operatoriem jākompensē enerģijas zudumi, ka rodas, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas to tīklos. Šādas kompensācijas pamatā jābūt aprēķinam, kādi zudumi rastos gadījumā, kad šāds elektroenerģijas tranzīts nenotiktu.
- (7) Lai kompensētu pārvades sistēmu operatoriem izmaksas par to tīklu izmantošanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, jāizveido fonds. Fonda vērtības pamatā jābūt Eiropas Savienības mēroga aprēķinam par ilgtermiņa vidējām papildizmaksām, kas rodas, izmantojot tīklus pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.
- (8) Trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem jāsedz tādas pašas izmaksas par Eiropas Savienības pārvades sistēmu izmantošanu kā dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem.
- (9) Dažādās maksas, ko elektroenerģijas ražotāji maksā par piekļuvi pārvades sistēmai, nedrīkst likt šķēršļus iekšējam tirgum. Tāpēc vidējās maksas par piekļuvi tīkliem dalībvalstīs jā saglabā tādās robežās, kas ļauj panākt harmonizācijas priekšrocību izmantošanu.
- (10) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 13. pantu izveidotā komiteja,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Pārvades sistēmu operatori, pamatojoties uz pielikuma A daļā noteiktajām pamatnostādnēm, saņem kompensāciju par izmaksām, kas rodas no to tīklu izmantošanas pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.

2. pants

Tīkla operatoru piemērotās maksas ir pielikuma B daļā noteiktajās robežās.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, [...]

*Komisijas vārdā —
[...]
priekšsēdētājs*

PIELIKUMS

A daļa

PAMATNOSTĀDNES KOMPENSĀCIJAS MEHĀNISMA IZVEIDEI STARP PĀRVADES SISTĒMU OPERATORIEM

1. Vispārīgi noteikumi
- 1.1. Pārvades sistēmu operatoru kompensācijas (*Inter Transmission System Operator Compensation* jeb ITC) mehānisms paredz kompensēt izmaksas, kas rodas, tīklus izmantojot pārrobežu elektroenerģijas plūsmai, tostarp nodrošinot pārrobežu piekļuvi savstarpēji savienotai sistēmai.
- 1.2. Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*European Network of Transmission System Operators for Electricity* jeb elektroenerģijas ENTSO) izveido ITC fondu, lai kompensētu pārvades sistēmu operatoriem izmaksas, kas rodas, to tīklus izmantojot pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.

ITC fonds ir paredzēts

- (1) kopējai kompensācijai par zudumiem, kas rodas visu nacionālo pārvades sistēmu pārvades sistēmās, izmantojot tīklu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām,

un

- (2) kopējai kompensācijai par infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.

- 1.3. Iemaksas ITC fondā aprēķina saskaņā ar 6. sadaļu.

Izmaksas no ITC fonda aprēķina saskaņā ar 4. sadaļu un 5. sadaļu.

Ar ITC fondu saistītās iemaksas un izmaksas veic par periodu no [spēkā stāšanās diena] līdz 2010. gada 31. decembrim un pēc tam par katru turpmāko gadu. Par visu ar ITC saistīto maksājumu iekasēšanas un izmaksas kārtības izveidi, kā arī par maksājumu termiņu noteikšanu atbild elektroenerģijas ENTSO. Visas iemaksas un izmaksas veic viena gada laikā pēc tā perioda beigām, uz ko tās attiecas.

- 1.4. Eiropas Elektroenerģijas un gāzes regulatoru grupa (ERGEG), kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 2003/796/EK², katru gadu ziņo Komisijai par ITC mehānisma īstenošanu un ITC fonda pārvaldi.

Elektroenerģijas ENTSO, veicot šo uzdevumu, sadarbojas ar Komisiju un ERGEG un sniedz ERGEG visu šajā nolūkā vajadzīgo informāciju.

- 1.5. Visi pārvades sistēmu operatori elektroenerģijas ENTSO un ERGEG sniedz visu informāciju, kas vajadzīga ITC mehānisma īstenošanai.

² OV L 296, 14.11.2003., 34. lpp.

- 1.6. Elektroenerģijas tranzītu aprēķina, ņemot zemāko absolūto importa un eksporta vērtību starpsavienojumos, kur jaudu piešķir atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1228/2003 I pielikuma sastrēgumu pārvaldības pamatnostādņēm.
- 1.7. Šajā pielikuma daļā tīrā elektroenerģijas plūsma ir starpība starp kopējo elektroenerģijas eksportu no attiecīgās pārvades sistēmas un kopējo elektroenerģijas importu attiecīgajā pārvades sistēmā.
- 1.8. Kamēr elektroenerģijas ENTSO nav izveidots, pārvades sistēmu operatori savstarpēji sadarbojas, lai veiktu uzdevumus, kas saistībā ar ITC mehānismu uzticēti elektroenerģijas ENTSO.
2. Līdzdalība ITC mehānismā
- 2.1. Visi regulatori (pārvaldes iestādes) nodrošina, lai to kompetencē ietilpstošie pārvades sistēmu operatori piedalītos ITC mehānismā un lai nekādas papildu maksas saistībā ar tīklu izmantošanas izmaksām pārrobežu elektroenerģijas plūsmām netiktu ietvertas maksās, ko pārvades sistēmu operatori iekasē par piekļuvi tīkliem.
- 2.2. ITC mehānismā var piedalīties pārvades sistēmu operatori no trešām valstīm, kas ar Eiropas Savienību noslēgušas nolīgumus, ar kuriem pieņem un piemēro Eiropas Savienības elektroenerģijas jomas tiesību aktus.

Jo īpaši ITC mehānismā var piedalīties pārvades sistēmu operatori, kas darbojas teritorijās, kuras noteiktas Enerģētikas kopienas Ministru padomes 2008. gada 27. jūnija Lēmuma 2008/02 2. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā. Tas attiecas uz Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas, Melnkalnes, Serbijas un Kosovas, kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes Rezolūcijā 1244, pārvades sistēmu operatoriem.

Pārvades sistēmu operatori no trešām valstīm, kas piedalās ITC mehānismā, kā dalībnieki ir līdzvērtīgi dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem.

3. Daudzpusēji nolīgumi
- 3.1. Elektroenerģijas ENTSO veicina, ka saistībā ar kompensāciju par izmaksām, kas rodas, tīklus izmantojot pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, tiek slēgti daudzpusēji nolīgumi starp pārvades sistēmu operatoriem, kuri piedalās ITC mehānismā, un pārvades sistēmu operatoriem no trešām valstīm, kas ar Eiropas Savienību nav noslēgušas nolīgumus, ar kuriem pieņem un piemēro Eiropas Savienības elektroenerģijas jomas tiesību aktus.
- 3.2. Šādu daudzpusēju nolīgumu mērķis ir panākt, lai trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem tiktu piemēroti līdzvērtīgi noteikumi kā pārvades sistēmu operatoriem no valsts, kas piedalās ITC mehānismā.
- 3.3. Vajadzības gadījumā šādos daudzpusējos nolīgumos var ieteikt atbilstīgi koriģēt kopējo kompensāciju, lai atlīdzinātu infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, ko nosaka atbilstoši 5. sadaļai. Visas šāda veida korekcijas apstiprina Komisija.

- 3.4. Trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem nedrīkst piemērot labvēlīgākus noteikumus nekā pārvades sistēmu operatoriem, kas piedalās ITC mehānismā.
- 3.5. Elektroenerģijas ENTSO visus attiecīgos daudzpusējos nolīgumus iesniedz Komisijai.
4. Kompensācija par zudumiem
- 4.1. Kompensāciju par zudumiem, kas rodas nacionālajās pārvades sistēmās, tīklus izmantojot pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, aprēķina atsevišķi no kompensācijas par izmaksām, kas rodas saistībā ar infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.
- 4.2. Nacionālajā pārvades sistēmā radušos zudumus nosaka, aprēķinot starpību starp
- (1) zudumiem, kas faktiski attiecīgajā periodā radušies pārvades sistēmā,
 - un
 - (2) zudumiem pārvades sistēmā, kas pēc aprēķiniem attiecīgajā periodā būtu radušies sistēmā, ja nenotiktu elektroenerģijas tranzīts.
- 4.3. Par 4.2. punktā minētajiem aprēķiniem atbild elektroenerģijas ENTSO. Aprēķinu var atvasināt no aplēsēm par vairākiem laika brīžiem attiecīgajā periodā.
- 4.4. Zudumus nacionālajā pārvades sistēmā, kas rodas, tīklus izmantojot pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, aprēķina pēc tādas pašas kārtības, kādu regulators apstiprinājis attiecībā uz visiem zudumiem nacionālajās pārvades sistēmās.
- Ja attiecīgais regulators nav apstiprinājis kārtību, kā aprēķina zudumus laika periodam, uz kuru attiecas ICT mehānisms, zudumu vērtību ITC mehānismā aprēķina elektroenerģijas ENTSO.
5. Kompensācija par infrastruktūras nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām
- 5.1. Komisija nosaka kopējo kompensāciju par infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām.
- 5.2. Lai noteiktu kopējo kompensāciju par infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, ERGEG palīdz Komisijai veikt Eiropas Savienības mēroga novērtējumu par infrastruktūru, kas ir saistīta ar pārrobežu plūsmu sekmēšanu. Elektroenerģijas ENTSO sniedz Komisijai un ERGEG palīdzību, kas vajadzīga minētā novērtējuma veikšanai.
- Novērtējumā veic tehnisko un ekonomisko aprēķinu par ilgtermiņa vidējām papildizmaksām gadā, kas rodas, nodrošinot elektroenerģijas pārvades infrastruktūras pieejamību pārrobežu elektroenerģijas plūsmām attiecīgajā periodā, un tā pamatā izmanto atzītas standarta izmaksu aprēķina metodikas.
- Novērtējumā par izmaksām, kas rodas, nodrošinot infrastruktūras pieejamību pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, ņem vērā ieņēmumus no pārrobežu jaudas piešķiršanas.

Minētajā Eiropas Savienības mēroga novērtējumā ietver infrastruktūru visās dalībvalstīs un trešās valstīs, kas piedalās ITC mehānismā, un sistēmās, ko ekspluatē pārvades sistēmu operatori, kuri ir noslēguši 3. sadaļā minētos daudzpusējos nolīgumus.

- 5.3. Kamēr Komisija nav veikusi 5.2. punktā minēto novērtējumu, kopējā kompensācija par infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu pārrobežu elektroenerģijas plūsmām ir EUR 100 000 000 gadā.
- 5.4. Kopējo kompensāciju par izmaksām, kas rodas, nodrošinot infrastruktūras pieejamību pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, proporcionāli sadala starp pārvades sistēmu operatoriem, kas atbild par nacionālajām pārvades sistēmām, atkarībā no
- (1) tranzīta koeficienta, kas izsaka attiecīgās nacionālās pārvades sistēmas tranzīta daļu visu nacionālo pārvades sistēmu kopējā tranzītā;
 - (2) slodzes koeficienta, kas izsaka elektroenerģijas tranzītu kā attiecīgās nacionālās pārvades sistēmas slodzes daļu, kas attiecas uz elektroenerģijas tranzītu, visu nacionālo pārvades sistēmu attiecīgajā slodzē.

Tranzīta koeficienta svēruma ir 75 %, bet slodzes koeficienta svēruma ir 25 %.

6. Iemaksas ITC fondā
- 6.1. Pārvades sistēmu operatoru iemaksas ITC fondā ir proporcionāli atkarīgas no to tīro plūsmu absolūtās vērtības, kas ieplūst to nacionālajā pārvades sistēmā un izplūst no tās, izsakot to kā daļu no to tīro plūsmu absolūtās vērtības summas, kas ieplūst visās nacionālajās pārvades sistēmās un izplūst no tām.
- 6.2. Aprēķinos ņem vērā arī elektroenerģijas importu un eksportu, uz kuru attiecas 7. sadaļa.
7. Pārvades sistēmas izmantošanas maksa par trešo valstu elektroenerģijas importu un eksportu
- 7.1. Pārvades sistēmas izmantošanas maksu iekasē par visu trešo valstu elektroenerģijas importu un eksportu, ja
- (1) attiecīgā valsts ar Eiropas Savienību nav noslēgusi nolīgumu, ar kuru pieņem un piemēro Eiropas Savienības elektroenerģijas jomas tiesību aktus,
- un
- (2) pārvades sistēmas operators, kas atbild par sistēmu, no kuras importē elektroenerģiju vai uz kuru eksportē elektroenerģiju, nav noslēdzis 3. sadaļā minēto daudzpusējo nolīgumu.

Maksu nosaka euro par megavatstundu.

- 7.2. Katrs ITC mehānisma dalībnieks iekasē pārvades sistēmas izmantošanas maksu par plānotu elektroenerģijas importu un eksportu starp nacionālo pārvades sistēmu un trešās valsts pārvades sistēmu.

- 7.3. Pārvades sistēmas izmantošanu maksu katram gadam pirms perioda sākuma aprēķina elektroenerģijas ENTSO. Tā atbilst līdzdalīgās valsts pārvades sistēmu operatoru aplēstajai iemaksai ITC fondā par megavatstundu, pamatojoties uz prognozētajām pārrobežu elektroenerģijas plūsmām attiecīgajā gadā.

B daļa

PAMATNOSTĀDNES PAR KOPĒJO REGULATĪVO PIEEJU PĀRVADES MAKSU NOTEIKŠANĀ

1. Vidējās pārvades tarifu maksas gadā, ko maksā ražotāji katrā dalībvalstī, nepārsniedz 3. punktā noteiktās robežas.
2. Vidējās pārvades tarifu maksas gadā, ko maksā ražotāji, ir kopējās pārvades tarifu maksas gadā, ko maksā ražotāji, dalītas ar kopējo uzskaitīto enerģiju, ko ražotāji gadā ievada dalībvalsts pārvades sistēmā.

Kopējo pārvades tarifu maksu, ko iekasē no ražotājiem, aprēķinā neiekļauj:

- (1) ražotāju maksas par fiziskiem aktīviem, kas nepieciešami savienojumam ar sistēmu vai sistēmas modernizācijai;
 - (2) ražotāju maksas saistībā ar papildpakalpojumiem;
 - (3) īpašas sistēmas zudumu maksas, ko maksā ražotāji.
3. Vidējo pārvades tarifu maksas vērtība gadā, ko maksā ražotāji, ir no 0 līdz 0,5 EUR/MWh, izņemot tās, ko piemēro Dānijā, Zviedrijā, Somijā, Īrijā, Lielbritānijā un Ziemeļīrijā.

Vidējo pārvades tarifu maksas vērtība gadā, ko maksā ražotāji Dānijā, Zviedrijā un Somijā, ir no 0 līdz 0,7 EUR/MWh.

Vidējo pārvades tarifu maksas vērtība gadā, ko maksā ražotāji Īrijā, Lielbritānijā un Ziemeļīrijā, ir no 0 līdz 2,5 EUR/MWh.